

TỌA ĐÀM

KHU BẢO TỒN THIÊN NHIÊN TRƯỚC LÀN SÓNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở VIỆT NAM

Hà Nội, ngày 04/10/2017

Du lịch trong khu bảo tồn: Hiện trạng, thách thức và viễn cảnh phát triển

TS. Phạm Hồng Long

Khoa Du lịch học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn
Đại học Quốc gia Hà Nội

NỘI DUNG CHÍNH

1. Tiềm năng phát triển DLST ở các KBT Việt Nam
2. Hiện trạng phát triển DLST ở các KBT Việt Nam
3. Những tồn tại, thách thức, nguyên nhân trong phát triển DLST ở các KBT Việt Nam
4. Một số chính sách liên quan về phát triển du lịch sinh thái trong khu bảo tồn.
5. Viễn cảnh phát triển DLST ở các KBT
6. Một số quan điểm, đề xuất DLST ở các KBT Việt Nam

1. Tiềm năng phát triển du lịch sinh thái

Diện tích RĐR: 2,265 triệu ha,
164 khu, gồm:

- 31 VQG,
- 68 khu BTTN,
- 45 khu bảo vệ cảnh quan,
- 20 khu rừng nghiên cứu, thực nghiệm khoa học

1. Tiềm năng phát triển du lịch sinh thái

- Tài nguyên tự nhiên

**Đa dạng
sinh học**

Địa hình

Khí hậu

Thủy văn

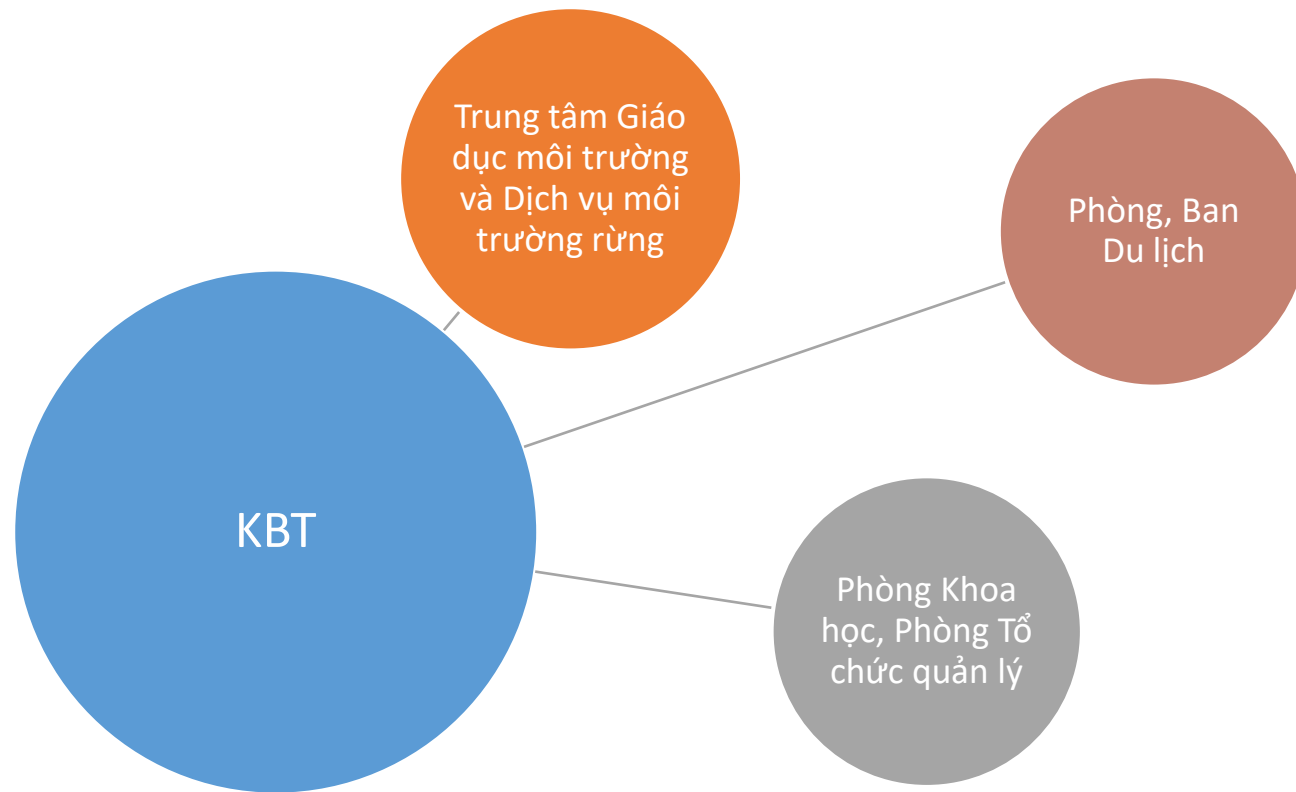
1. Tiềm năng phát triển du lịch sinh thái

- Tài nguyên văn hóa

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Bộ máy tổ chức, quản lý DL

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Nguồn nhân lực du lịch

- **Số lượng và chất lượng** nhân lực dịch vụ du lịch phụ thuộc vào hoạt động du lịch của các KBT

- Nhân sự trong lĩnh vực DV DL **chưa chuyên nghiệp**, chủ yếu điều động trong **nội bộ**, có **chuyên môn khác**

- Nhân sự được đào tạo ở **các lớp tập huấn** về DLST, du lịch trách nhiệm, thuyết minh viên không nhiều

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Cơ sở hạ tầng

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

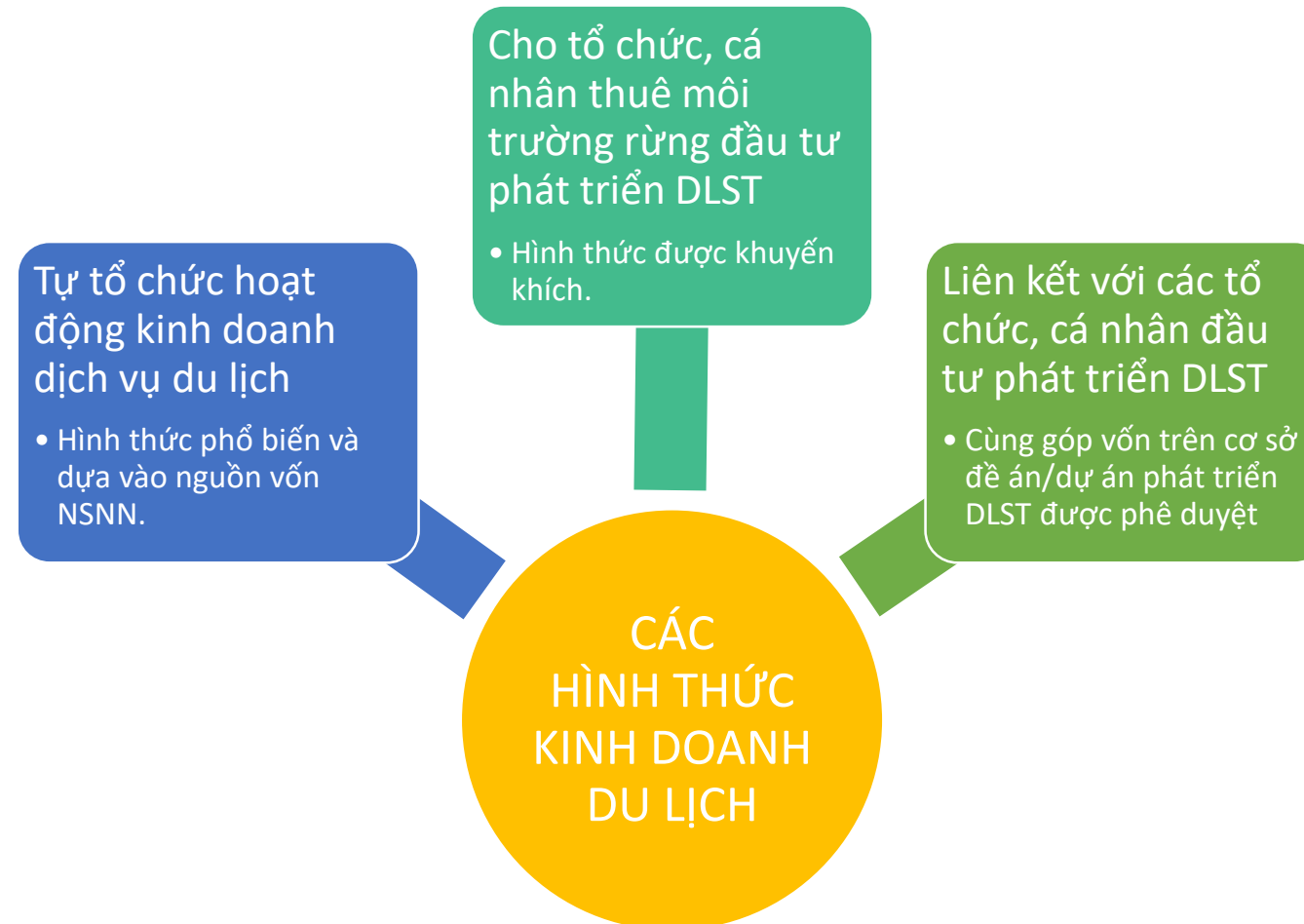
- Cơ sở vật chất kỹ thuật

- Các VQG và KBT có hoạt động DLST phát triển là những nơi có cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch tốt
- Các VQG và KBT có hoạt động DLST phát triển đã chú trọng thiết lập, xây dựng các cơ sở vật chất phụ trợ (chỗ đỗ xe, bến tàu, thuyền, nhà vệ sinh, các điểm dừng chân, thùng rác công cộng, biển báo dẫn giải...)

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Các hình thức kinh doanh du lịch

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Các loại hình và chương trình du lịch

Loại
hình
khác?

- Các loại hình và chương trình du lịch khá đa dạng và phong phú, tuy nhiên chỉ tập trung ở một số VQG và KBT.
- Các loại hình và chương trình: Thăm trung tâm cứu hộ, quan sát động vật hoang dã, xem chim, quán sát bướm, côn trùng, du lịch thể thao mạo hiểm, thăm hang động, thăm các hệ sinh thái, homestay và du lịch cộng đồng...

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Số lượt khách

Bảng: Số lượt khách du lịch tới một số VQG

(Nguồn: Kết quả điều tra thực tế tại các VQG vào tháng 8, 2016)

VQG	2011	2012	2013	2014	2015
Cúc Phương	78500	75718	74800	61700	71600
Xuân Thủy	9970	10937	15224	15482	16482
Bến En	6870	7336	7700	8386	9892
Bạch Mã	Đóng cửa	Đóng cửa	13280	14150	14852

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Doanh thu

Đơn vị tính: 1.000 đồng

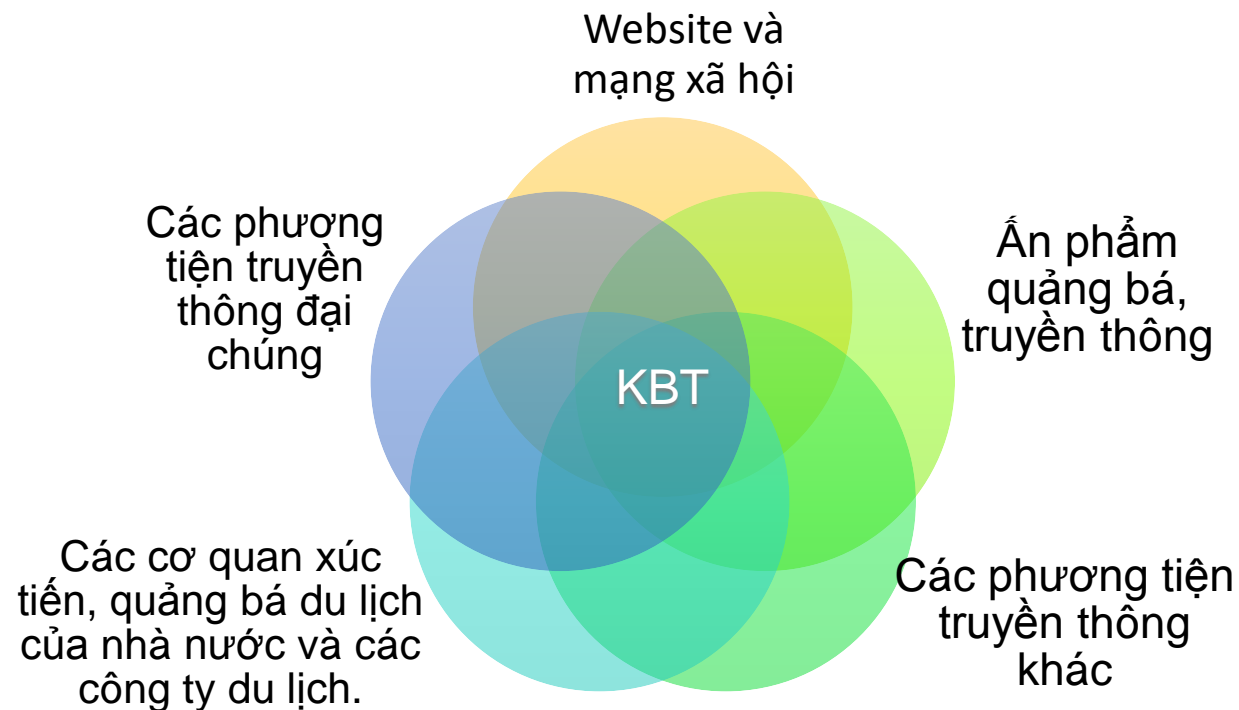
TT	VQG	2013	2014	2015	KH 2016	KH 2017
1	Ba Vì	4.934.220	5.247.680	7.559.880	8.000.000	9.000.000
2	Tam Đảo	0	204.680	348.340	200.000	200.000
3	Cúc Phương	2.624.000	2.176.000	2.574.000	2.400.000	2.400.000
4	Bạch Mã	369.117	580.050	552.050	400.000	400.000
5	Yok Don	0	0	0	10.000	0
6	Cát Tiên	652.340	802.040	917.200	940.000	800.000
7	Tổng cộng	8.579.677	9.010.450	11.951.470	11.950.000	12.800.000

(Nguồn: Báo cáo quyết toán thu, chi NSNN các năm 2013, 2014, 2015 và Báo cáo kết quả thực hiện nhiệm vụ năm 2016 và dự toán thu, chi ngân sách 2017.TCLN)

2. Hiện trạng phát triển DLST trong KBT

- Công tác quảng bá, xúc tiến

Hầu hết các VQG, KBT chưa có chiến lược phát triển DLST, chưa dành nguồn kinh phí đáng kể cho công tác quảng bá, XTTM du lịch

3. Những tồn tại, thách thức trong phát triển DLST ở các KBT Việt Nam

- DLST phát triển **chưa tương xứng** với tiềm năng, chủ yếu tập trung ở một số VQG, KBT

- Chưa tuân thủ tuyệt đối các nguyên tắc phát triển DLST, chưa thu hút được sự tham gia của cộng đồng

- **Nguồn thu** từ phát triển DLST còn **hết sức hạn chế**, chưa đủ bù đắp chi phí và đầu tư trở lại

- Một số nơi DLST **phát triển nóng**, gây ra những tác động tiêu cực

3. Nguyên nhân của những tồn tại, thách thức trong phát triển DLST ở các KBT Việt Nam

- Một số KBT vẫn bị tác động mạnh bởi các hoạt động nông nghiệp, khai thác lâm sản, săn bắn...của cư dân, trong khi **DLST chưa phát triển xứng tầm.**
- Trình độ **nhận thức chưa cao** về giá trị sinh thái môi trường
- Phần lớn các KBT **chưa có chiến lược và kế hoạch** phát triển DLST
- **Thiếu đội ngũ điều hành, quản lý, nghiệp vụ, kỹ thuật** được đào tạo chính quy về DL và DLST
- **Cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật DVDL còn hạn chế và chưa đồng bộ.**

3. Nguyên nhân của những tồn tại, thách thức trong phát triển DLST ở các KBT Việt Nam

- **Công tác tiếp thị, xúc tiến thương mại, quảng bá DLST chưa được nhận thức đúng ở các cấp, các ngành, các thành phần kinh tế; chưa chú trọng đầu tư đúng mức, đúng tầm.**
- **Công tác phối, kết hợp** giữa các cơ quan quản lý nhà nước, các ngành, các cấp, các tổ chức xã hội nghề nghiệp, các thành phần kinh tế trong hoạch định, xây dựng chính sách phát triển, quản lý DLST còn hạn chế.

4. Một số chính sách liên quan về phát triển du lịch sinh thái trong khu bảo tồn.

Các văn bản luật:

- Luật bảo vệ và phát triển rừng được Quốc hội khoá XI kỳ họp thứ 6 thông qua ngày 3/12/2004. Đang được sửa đổi bổ sung
- Luật du lịch được Quốc hội khoá XI, kỳ họp thứ 7 thông qua ngày 14/6/2005 và Luật du lịch 2017.
- Luật bảo tồn đa dạng sinh học được Quốc hội khoá XII, kỳ họp thứ 4, thông qua ngày 13/11/2008.
- Luật Bảo vệ môi trường năm 2014.

4. Một số chính sách liên quan về phát triển du lịch sinh thái trong khu bảo tồn.

Các văn bản dưới luật:

- Nghị định 117/2010/NĐ-CP ngày 24/12/2010 của Chính phủ về tổ chức và quản lý hệ thống rừng đặc dụng.
- Nghị định 99/2010/NĐ-CP ngày 29/9/2010 của Chính phủ về chính sách chi trả dịch vụ môi trường rừng.
- Quyết định 104/2007/QĐ-BNN ngày 27 tháng 12 năm 2007 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn ban hành quy chế quản lý các hoạt động du lịch sinh thái tại các Vườn quốc gia và khu Bảo tồn thiên nhiên.
- Quyết định 1976/2014/QĐ-TTg ngày 30/10/2014 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt hệ thống rừng đặc dụng cả nước đến năm 2020, tầm nhìn 2030

4. Một số chính sách liên quan về phát triển du lịch sinh thái trong khu bảo tồn.

- Chính sách về quy hoạch phát triển DLST trong RĐD
- Chính sách phát triển DLST trong RĐD
- Chính sách về tổ chức, thực thi DLST
- Chính sách bảo vệ tài nguyên môi trường
- Chính sách đầu tư
- Chính tài chính và sử dụng các nguồn thu
- Chính sách về sự tham gia của các bên

4. Một số chính sách liên quan về phát triển du lịch sinh thái trong khu bảo tồn.

Ưu điểm:

- Các văn bản chính sách khá đa dạng và đầy đủ
- Bao trùm các mang chủ điểm khác nhau trong phát triển du lịch

Nhược điểm:

- Cũng do có nhiều văn bản nên các quy định còn nằm rải rác ở nhiều văn bản khác nhau, khó khăn cho việc tra cứu và thực thi
- Không tránh khỏi sự chồng chéo.

5. Viễn cảnh phát triển DLST ở KBT

- OverTourism (Sự gia tăng nhanh chóng về số lượng khách nói chung và sự gia tăng khách du lịch theo mùa – tính thời vụ)

5. Viễn cảnh phát triển DLST ở KBT

- Mâu thuẫn giữa bảo tồn đa dạng sinh học và phát triển kinh tế dẫn đến xuất hiện nhiều khu du lịch được đầu tư trong các KBT
- Sự xuất hiện của các điểm đến DLST mới thay vì các điểm DLST truyền thống.
- Gia tăng những lo ngại về môi trường

6. Quan điểm, đề xuất phát triển DLST

PHÁT TRIỂN DLST BỀN VỮNG, CÓ TRÁCH NHIỆM,
TRÁNH PHÁT TRIỂN DU LỊCH THEO HƯỚNG ĐẠI CHÚNG

Cần có một chiến lược quốc gia về phát triển du lịch sinh thái bền vững ở các VQG và KBT

Đẩy mạnh qui hoạch phát triển DLST theo các vùng lãnh thổ, đến từng VQG, KBT

Tiếp tục và liên tục có các chương trình, các lớp tập huấn, các hoạt động nâng cao nhận thức về DLST

Lôi kéo sự tham gia của cộng đồng địa phương và giảm thiểu sự phụ thuộc của họ vào rừng

Xây dựng và hoàn thiện cơ sở vật chất kỹ thuật, các sản phẩm du lịch

Hướng đến đa dạng và hoàn thiện hoạt động quảng bá XTTM về DLST

Tích cực học tập các kinh nghiệm quốc tế về phát triển DLST bền vững

Một số vấn đề đặt ra để thảo luận

DU LỊCH SINH THÁI - DU LỊCH CÓ TRÁCH NHIỆM VỚI THIÊN NHIÊN

Xin trân trọng cảm ơn!

Phạm Hồng Long

Khoa Du lịch học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn
Đại học Quốc gia Hà Nội

Email: phamhonglong@gmail.com

Facebook: Long Hong Pham

Số điện thoại: 01696999669